

se osoby žalobcovy, kdežto jinak jsou oba dovětky stejného obsahu. Pohnutka změny v dovětku jest nerozhodna. Odvolání odkazu nemusí se státi výslovně a do slova. Dle § 714 obč. zák. stačí jen důkaz, že druhý kodícil jest v odporu s prvním; že tomu tak v příčině odkazu žalobcova jest, dovodil správně prvý soud. Zůstavitel byl také jen vlastníkem polovice usedlosti a nemohl žalobci s právním účinkem odkázati nárok na byt, stravu a plat ohledně usedlosti celé (§§ 531, 552, 570 a 662 obč. zák.).

Nejvyšší soud uvedl v důvodech: Po zůstaviteli zůstala dvě poslední pořízení, proti jichž platnosti po formální stránce, jakož i době zřízení nebylo vzneseno námitek. Oběma dovětky pořídil zůstavitel o své polovici usedlosti, jakož i o svém hotovém jmění. Obě pořízení jsou shodná, v pozdějším však vynecháno jest ustanovení, na němž se zakládá žalobní nárok. Z toho lze vyvoditi jediný právní závěr, že zůstavitel zřízením druhého dovětku zrušil první. Jiného významu nemá vynechání jediného ustanovení a doslovné opakování všech ostatních.

Náhled tento odpovídá § 714 obč. zák. Oba dovětky nemohou vedle sebe platně trvati, ježto si co do ustanovení v pozdějším dovětku vynechaného odporují jako klad a zápor, byť i jen mlčky vyslovený. Nebylo potřebí, by zůstavitel v pozdějším dovětku výslovně zrušil ustanovení do něho nepojaté, stačí úplně, že se volací důvod § 503 č. 3 c. s. ř. není oprávněn, ježto dovolání po nechává je v platnosti. Nezáleží na různosti formy v tom směru, že první dovětek psán jest osobou rozdílnou od zůstavitele a podepsán svědky, kdežto druhý dovětek jest psán a podepsán zůstavitelem. V obou případech jest projev vůle posuzovati stejně.

Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní. Dovolací důvod § 503 č. 3 c. s. ř. není oprávněn ježto dovolání po této stránce napadá jedině právní posouzení a ne skutkové předpoklady. K právnímu posouzení věci postačily úplně uvedené skutkové okolnosti a nezáleží na ústních projevech zůstavitelových, učiněných před sepisem dovětek. Není proto řízení neúplné.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 6. listopadu 1923, č. j. R v 1162/23.

Dr. Josef Beutl.

K tomu, aby počalo se promlčení podle § 1489 obč. z., nestačí znalost škody a škůdce, nýbrž je zapotřebí i znalosti o rozsahu škodlivých následků.

Žalobce žalobou podanou dne 7. 12. 1922 domáhá se na žalovaném zaměstnavateli placení měsíční renty za utrpěný úraz

při práci a to na základě následující okolnosti: Byv od r. 1915 ve službách žalovaného nejprve jako zemědělský dělník, pak jako polní hlídač, v srpnu 1918 byl vyzván šafářem žalovaného, aby skládal žitné snopy na voze; žalobce vlezl na vůz, skládal snopy, které mu dělníci podávali, a když byl vůz naložen, chtěl se na zádi vozu spustiti dolů. Ptal se přítomných, vyčnivali na dně vozu prkno, aby mohl na ně při slézání stoupnouti, a když mu bylo dělníky kladně odpověděno, spustil se s pavézy, prkno ale nevyčnivalo a žalobce spadnuv na dolejší kraj žebřiny utrpěl pravostrannou kýlu, takže od té doby nemůže již konati těžší práce a nevydělá ani polovici toho, co před úrazem. Škodu úrazem způsobenou zavinil dle žalobceva názoru žalovaný jednak tím, že nedal žalobce pojistiti proti úrazu, ač zákonem byl povinen, jednak tím, že dal žalobci svým zřízencem příkaz k výkonu práce, kterou tento před tím nekonal. Žalovaný mimo jiné namítal i promlčení žalobního nároku dle § 1489 obč. z.

Soud I. instance žalobu co do důvodu žalobního nároku zamítl, neboť zavinění, jež dle § 1294 obč. z. musel by žalobce prokázati, na straně žalovaného není, neboť žalobce jednak jako polní hlídač nepodléhal úrazov. pojištění, dle § 1 zák. z 28. 12. 1887 č. 1 ex 1888 ř. z., nýbrž jen nemocenskému pojištění, k němuž žalovaným byl přihlášen, jednak dle přesvědčení soudu zavinil si úraz žalobce sám, neboť dle vlastního tvrzení kýlu utrpěl tím, že při slézání s vozu narazil na žebřinu, maje za to, že prkno na voze přesahuje a že se na ně může spustiti, tedy zavinil si úraz nedostatkem obyčejné opatrnosti, neboť nepřesvědčil se, kam a jak slézá. I když šafář žalovaného uložil žalobci nakládání snopů na vůz, nebyla to práce pro žalobce neobvyklá a mimořádná, když byl polním dělníkem; ostatně při této práci se žalobci úraz nestal, nýbrž teprve při tom, když slézal s vozu a aby se s vozu spustil tak, jak to žalobce učinil, to žalobci nikdo nepřikazoval, to byla žalobceva vlastní neopatrnost.

Odvolání žalobcevo bylo rozsudkem vrch. zem. soudu v Praze zamítnuto a to z následujících důvodů:

Odvolací důvod mylného právního posouzení věci není dán. Soud odvolací má za to, že nárok žalobcův je dle § 1489 odst. č. 7 promlčen — otázkou touto se soud I. instance vůbec nezabýval — ježto od okamžiku, kdy žalobci byla známa škoda i osoba toho, kdo za škodu ručí, uplynula 3 léta: úraz stal se žalobci v srpnu 1918 a žaloba podána dne 7. 12. 1922. Žalobce předložil i vysvědčení lékařské ze dne 2. 6. 1920, podle kterého udal žalobce lékaři MUDru N., že utrpěl v srpnu 1918 kýlu, která se mu časem zvětšovala a že k lékaři se s kýlou o pomoc uchýlil až v říjnu 1919,

z čehož je jasně patrné, že žalobce při praobyčejné péči o své zdraví, utrpěl-li skutečně kýlu při práci u žalovaného, jak tvrdí, měl možnost ihned uchýliti se k lékaři a tam zjistiti i číselně výši utrpěné škody. Zanedbal-li žalobce tuto přirozenou péči a dal-li — jak z vysvědčení onoho jde —, se lékařsky prohlédnout až když se mu kýla — a tím i škoda — další prací zvětšovala, nemůže v tom býti spatřováno odsunutí počátku promlčení lhůty dle § 1489 obč. z.

Než i z důvodů uvedených soudem I. instance je žalobní nárok neodůvodněn, jdeť z vlastního přednesení žalobce na jevo, že úraz zavinil si on sám neopatrným spuštěním se s vozu po práci, pokud se týče, že zavinili jej jeho spoludělníci ujišťující žalobce, že na zádi vozu přečnívá prkno, na něž může stoupnouti, ač tomu tak nebylo. Za tyto kamarády žalobcovy žalovaný přece neručí.

D o v o l á n í ž a l o b c o v o bylo rovněž zamítnuto a to z těchto důvodů:

Pokud se týče promlčení žalobního nároku, nelze rozsudku odvolacího soudu přisvědčiti. Třiletá lhůta promlčení podle § 1489 obč. z. počíná se znalostí škody a znalostí škůdce osoby, správněji osoby toho, kdo je náhradou škody povinen. Znalost musí býti taková, aby vystačila k podání žaloby: tedy nejen znalost škodlivé události, nýbrž i její příčiny a r o z s a h u jejího škodlivého následku. Nelze klásti m o ž n o s t vědomosti na roveň vědomosti skutečné. Byť i se žalobcův úraz byl udán podle zjištění odvol. s. v srpnu 1918 a žaloba byla podána teprve 7. prosince 1922, přece jen jest závažno, že podle téhož zjištění kýla zvětšovala se teprve po úrazu žalobce prací, že se žalobce v říjnu 1919 uchýlil k lékaři s kýlou tou o pomoc a že podle žalobního tvrzení teprv od 1. ledna 1921 nastalo následkem utrpěného úrazu podstatné zmenšení výdělečné schopnosti, které je základem žalobního nároku, takže teprve od tohoto dne měl žalobce úplnou a bezpečnou znalost o rozsahu své škody, jejíž náhrady se domáhá touto žalobou. Mínění naznačeného rozsudku, že se žalobce při praobyčejné péči o své zdraví měl ihned uchýliti k lékaři o pomoc a že zanedbání této přirozené péče nemůže způsobiti odsunutí počátku promlčení lhůty dle § 1489 obč. z. nelze sdíleti potud, pokud jde o posouzení doby, od které měl žalobce úplnou a bezpečnou znalost o rozsahu své škody, nýbrž mohla by míti tato okolnost význam pouze s hlediska § 1304 obč. z.

Leč v ostatních směrech je rozsudek II. instance správný a odůvodnění jeho případné a bylo tudíž dovolání zamítnouti.

R o z s u d e k n e j v y š š í h o s o u d u z e d n e 24. ř í j n a 1923 R v I 1041/23.

Dr. B.